

Regulējošo prasību daļa

Rīgā 20.04.2010.

Nr. 03.01.01./66

ANOTĀCIJA grozījumiem Kredītiestāžu likumā

Finanšu un kapitāla tirgus komisija (tālāk tekstā – Komisija) ir izstrādājusi likumprojektu "Grozījumi Kredītiestāžu likumā", kas ievieš direktīvas 2009/111/EC (tālāk tekstā – Direktīva) prasības un Kapitāla prasību direktīvas (3. versija), kura iesniegta apstiprināšanai Eiropas Parlamentā, prasības attiecībā uz banku atalgojuma sistēmām Latvijā un uzraudzības iestāžu tiesībām piemērot dažādus ierobežojumus, ja banku atalgojuma sistēmas neatbilst noteiktām prasībām. Direktīvas pārņemšanas termiņš Latvijā ir 31.10.2010., bet bankām jānodrošina atbilstība Direktīvā izvirzītajām prasībām, sākot ar 31.12.2010., savukārt uzraudzības iestāžu tiesības piemērot ierobežojumus prasībām neatbilstošu atalgojuma sistēmu gadījumā stājas spēkā 01.01.2011. Šī ir maksimālās regulējošo prasību harmonizācijas direktīva, t.i., izslēgta iespēja noteikt prasības, kas ir stingrākas par direktīvā noteiktajām prasībām, izņemot gadījumus, kad ir paredzētas izvēles iespējas.

1. Likumprojekts precizē termina "savstarpēji saistītu klientu grupa" definīciju, paredzot šādas grupas identifikācijā papildus agrāk noteiktajiem ņemt vērā arī riskus, kas rodas klientiem kopēja būtiska finansējuma avota dēļ, kā arī iespēju izslēgt no savstarpēji saistītu klientu grupas personas, starp kurām pastāv kontroles attiecības, bet ir pamatoti pierādīts, ka šādas personas tomēr neveido kredītiestādei kopīgu risku.
2. Tiek ieviests jēdziens "konsolidētās uzraudzības institūcija", kas nosaka, kādas uzraudzības institūcijas ir atbildīgas par konsolidācijas grupas uzraudzību Eiropas Savienības līmenī.
3. Direktīva maina pieeju lielo riska ierobežojumiem, aizstājot iekšgrupas riska darījumu kopsummas ierobežojumu 20% no pašu kapitāla un ierobežojumu, kas nosaka, ka lielo riska darījumu kopsumma nedrīkst pārsniegt kredītiestādes pašu kapitālu vairāk par astoņām reizēm, ar vienu ierobežojumu – lielā riska darījuma maksimālo sliksni 25% apmērā no kredītiestādes pašu kapitāla, kas aizsargā banku no pārāk lieliem neparedzētiem zaudējumiem lielo riska darījumu dēļ (*a large exposures regime as a back stop against unforeseen and traumatic losses*).
4. Likumprojekts atceļ Komisijas noteikumos iepriekš paredzēto atbrīvojumu no riska darījumu ierobežojumiem riska darījumiem ar kredītiestādi vai ieguldījumu brokeru sabiedrību ar termiņu līdz vienam gadam, nosakot visiem riska darījumiem ar citu banku vai ieguldījumu brokeru sabiedrību ierobežojumu 25% apmērā no bankas pašu kapitāla. Lai mazinātu šo izmaiņu ietekmi uz mazo banku darbību (iespējām veikt norēķinus un mazināt izmaksas, kas izriet no papildu korespondējošo kontu

Regulējošo prasību daļa

uzturēšanas), riska darījumiem ar banku vai ieguldījumu brokeru sabiedrību paredzēta iespēja izmantot alternatīvo kvantitatīvo ierobežojumu 100 miljonu *euro* apmērā, ja šī summa ir lielāka par 25% no bankas pašu kapitāla, bet ne vairāk par bankas pašu kapitālu.

5. Precizēts, ka tādu ārējās kredītu novērtēšanas institūciju kredītu novērtēšanas metodoloģija, kas ir reģistrētas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1060/2009 par kredītreitingu aģentūrām prasībām, tiek atzīta par likuma prasībām atbilstošu bez Komisijas veikta papildu atbilstības izvērtējuma.

6. Noteiktas pārrobežu grupu uzraudzībā iesaistīto institūciju tiesības un pienākumi konsolidācijas grupas un tajā iekļauto finanšu iestāžu riska izvērtēšanā un to segšanai nepieciešamā kapitāla noteikšanā, uzraudzības pasākumu un sankciju noteikšanā un informācijas apmaiņā, kā arī aprakstīta kopīgo lēmumu par risku novērtējumu un ar to saistītām papildu kapitāla prasībām pieņemšanas kārtība. Noteikta konsultāciju kārtība ar Eiropas Banku uzraudzības komiteju, ja nav panākta vienošanās par kopīgu lēmumu konsolidācijas grupas dalībvalstu uzraudzības institūciju līmenī.

7. Likumprojektā noteikti kritēriji un kārtība kredītiestādes nozīmīgas filiāles noteikšanai.

8. Likumprojekts papildina konsolidētās uzraudzības institūcijas un tādas uzraudzības institūcijas, kas uzrauga banku, kurai ir nozīmīgas filiāles citās dalībvalstīs, bet nav meitas sabiedrību nevienā no dalībvalstīm, uzdevumus ar pienākumu veidot uzraugu kolēģiju un organizēt tās darbu. Lai nodrošinātu uzraudzības konvergenci, konsolidētās uzraudzības institūcijai ir pienākums informēt Eiropas Banku uzraudzības komiteju par uzraugu kolēģijas pieņemtajiem lēmumiem.

9. Lai nodrošinātu pilnīgu direktīvas pārņemšanu Latvijas tiesību aktos, Kredītiestāžu likumā Komisijai tiek deleģētas tiesības izstrādāt normatīvos noteikumus, kas detalizēs likumā paredzēto ierobežojumu un prasību piemērošanu.

10. Likumprojekts paredz Komisijai tiesības anulēt kredītiestādei izsniegto licenci, ja kredītiestādes akcionāriem ar būtisku līdzdalību iestājies tiem piederošo akciju balsstiesību izmantošanas aizliegums un tas ilgst vairāk nekā sešus mēnešus. Tāpat likumprojekts aizliedz akcionāram saņemt dividendes, ja tam iestājies šāds balsstiesību aizliegums.

11. Lai pilnveidotu kredītiestāžu restrukturizācijas procesu, likumprojektā iestrādāta norma, kas deleģē Komisijai tiesības uz laiku līdz trim gadiem atbrīvot kredītiestādi, kas kredītiestādes uzņēmuma pārejas darījumā nodod visus tās klientu noguldījumus citai kredītiestādei, no vienas vai vairāku kredītiestāžu darbību regulējošo prasību izpildes. Šajā laika posmā kredītiestādei ir aizliegts piesaistīt noguldījumus un citus atmaksājamus līdzekļus no neierobežota klientu loka un izsniegt jaunus kredītus vai palielināt esošo kredītu limitus, savukārt pēc Komisijas noteiktā atbrīvojuma termiņa

Regulējošo prasību daļa

beigām kredītiestāde likvidējama, ja tā nav spējusi nodrošināt savas darbības atbilstību Kredītiestāžu likuma prasībām.

12. Vienlaikus likumprojektā iestrādāti jauni apmēri soda naudai, ko Komisija ir tiesīga piemērot par Kredītiestāžu likuma normu neievērošanu, turklāt paredzēta soda nauda personai, kas ieguvusi būtisku līdzdalību kredītiestādē pirms Komisijas atļaujas saņemšanas.

13. Lai ierobežotu pārmērīgu risku uzņemšanos, kurus kredītiestāde nevar efektīvi pārvaldīt, kā arī neveicinātu īstermiņa peļņas gūšanu, kas var negatīvi ietekmēt kredītiestādes darbības rezultātus nākotnē, likumprojekts paredz Komisijas tiesības pieprasīt kredītiestādei izmantot peļņu pietiekama kapitāla uzturēšanas nolūkā, kā arī ierobežot atalgojuma mainīgās daļas fonda apmēru procentuāli no kredītiestādes neto ieņēmumiem.

14. Likumprojekts nosaka, ka kredītiestādes atalgojuma sistēma ir iekšējās kontroles elements.

15. Likumprojekts papildina kredītiestādes publiskojamo informāciju ar prasību par kredītiestādes atalgojuma politikas un atalgojuma apmēra publiskošanu.

**ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
FILIS LIETVEDĪBAS SISTĒMAS ELEKTRONISKO PARAKSTU**

Svetlana Karpova
galvenā metodikas eksperte

Tālr. 6777 4876

Inga Jermoloviča
vecākā metodikas eksperte

Tālr. 6777 4815